

หลักสูตร ๔๔๔๑

การปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลในเรือ

(Medical First Aid and Medical Care On Board Course)

แผนกป้องกันความเสียหาย กองฝึกการช่างกลและป้องกันความเสียหาย

กองการฝึก กองเรือยุทธการ

พ.ศ.๒๕๕๔

กองฝึกการช่างกลและป้องกันความเสียหาย กพร.

คำนำ

หลักสูตรการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลในเรือ ได้จัดทำขึ้นให้มีความทันสมัยและมีความเป็นมาตรฐานตามหลักสากลขององค์การทะเลระหว่างประเทศ (Inter Maritime Organization ;IMO) ระยะเวลาการอบรมหลักสูตร ๒ สัปดาห์ โดย กฝล. ได้พิจารณาจากความสำคัญของหลักสูตร และความจำเป็นในการฝึกกำลังพลเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือกำลังพลที่ได้รับบาดเจ็บ เป็นการช่วยเหลือเบื้องต้นก่อนนำส่งสถานพยาบาล ลดการสูญเสีย บรรเทาอาการบาดเจ็บ โดยมีหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง

เมื่อได้เปิดการอบรมตามหลักสูตรนี้แล้ว หากพบว่ายังมีข้อบกพร่องควรแก้ไขให้มีความเหมาะสมเป็นประการใด กฝร. จะได้พิจารณาปรับปรุงให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ขึ้นในโอกาสต่อไป

กองการฝึก กองเรือยุทธการ

๑ เม.ย.๕๔

หลักสูตร ๔๔๔๑ การปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลในเรือ
แผนกป้องกันความเสียหาย กองฝึกการช่างกลและป้องกันความเสียหาย
กองการฝึก กองเรือยุทธการ
พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. ความมุ่งหมายของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความรู้ความสามารถในการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลในเรือ ตามตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษ

นายทหารชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตรทุกพรรคเหล่า ชั้นยศ จ.ต. – น.อ.

๓. ระยะเวลาในการศึกษา

๒ สัปดาห์

๔. วิธีดำเนินการศึกษา

๔.๑ ในหนึ่งสัปดาห์ให้มีการศึกษา ๕ วัน

๔.๒ กำหนดเวลาฝึกหัดศึกษาประจำวัน

๐๖๐๐ – ๐๗๐๐	พลศึกษา
๐๘๐๐ – ๑๒๐๐	ศึกษาในห้องเรียน หรือปฏิบัติ
๑๓๐๐ – ๑๖๐๐	ศึกษาในห้องเรียน หรือปฏิบัติ
๑๖๐๐ – ๑๗๐๐	เวลาของผู้บังคับบัญชา
๑๘๐๐ – ๒๐๐๐	ศึกษาตามลำพัง

๔.๓ การศึกษาในห้องเรียนและการฝึกปฏิบัติ รวมใช้เวลาประมาณ ๖๐ ชั่วโมง

๔.๔ กำหนดการเปิดและปิดการอบรม เป็นไปตามแผนการฝึกและศึกษา ประจำปี ของ กฝร.

๕. การดูกิจการนอกหน่วยและการบรรยายพิเศษ

๕.๑ การดูกิจการนอกหน่วย

กำหนดขึ้นตามความเหมาะสมที่เปิดการอบรมแต่ละครั้ง

๕.๒ การบรรยายพิเศษ

เชิญวิทยากรมาบรรยาย เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เข้ารับการอบรม เพิ่มขึ้นตามความเหมาะสม

๖. คะแนนประจำตัวนักเรียน

ปฏิบัติตามระเบียบ ทร.ว่าด้วยการศึกษา พ.ศ.๒๕๓๐ ตอนที่ ๓ และพร้อมกับฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๐ และระเบียบ ขศ.ทร. ว่าด้วยคะแนนประจำตัวนักเรียนทหาร พ.ศ. ๒๕๓๐

๗. การวัดและการประเมินผลการศึกษา

ปฏิบัติตามระเบียบ ทร.ว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๐ หมวด ๒ และระเบียบ ขศ.ทร.ว่าด้วยการดำเนินการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งมิได้จัดการศึกษาเป็นภาค พ.ศ.๒๕๔๘ และพร้อมกับฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๑ สำหรับวิชาที่ไม่ได้กำหนดหน่วยกิต ให้ กฝร.ประเมินตามความเหมาะสม

๘. เกณฑ์ตัดสินผลการสอบความรู้

ปฏิบัติตามระเบียบ ทร.ว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๐ หมวด ๒ และระเบียบ ขศ.ทร.ว่าด้วยการดำเนินการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งมิได้จัดการศึกษาเป็นภาค พ.ศ.๒๕๔๘ และพร้อมกับฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๑

๙. การกำหนดวิชาในหลักสูตร

๙.๑ การกำหนดหน่วยกิต กำหนดชั่วโมงบรรยายประมาณ ๑๖ ชั่วโมงเป็น ๑ หน่วยกิต และกำหนดชั่วโมงการปฏิบัติประมาณ ๓๒ ชั่วโมงเป็น ๑ หน่วยกิต โดยไม่นับชั่วโมงที่สอบคิดเป็นหน่วยกิตและให้เทียบเศษของชั่วโมงที่เกินหรือไม่ถึง ๑ หน่วยกิต ดังนี้

๙.๑.๑ การเรียนภาคทฤษฎี ๔ - ๑๑ ชั่วโมง เป็น ๐.๕ หน่วยกิต

๙.๑.๒ การเรียนภาคปฏิบัติ ๘ - ๒๓ ชั่วโมง เป็น ๐.๕ หน่วยกิต

๙.๑.๓ การฝึกภาคสนาม ๑๖ - ๔๓ ชั่วโมง เป็น ๐.๕ หน่วยกิต

๙.๒ การกำหนดวิชาในหลักสูตร มีรายชื่อวิชา จำนวนชั่วโมงและหน่วยกิต ดังนี้

ชื่อวิชา	จำนวนชั่วโมง				หน่วยกิต
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	สอบ	รวม	
- การปฐมพยาบาล ๒	๑๕	๘	๑	๒๔	๑.๕
- การรักษาพยาบาลในเรือ	๒๘	๗	๑	๓๖	๒
รวม	๔๓	๑๕	๒	๖๐	๓

๑๐. บรรยายหลักสูตร

๑๐.๑ มีรายละเอียดตามผนวกต่อท้ายดังนี้

๑๐.๑.๑ การปฐมพยาบาล ๒ ผนวก ก.

๑๐.๑.๒ การรักษาพยาบาลในเรือ ผนวก ข.

๑๐.๑.๓ เลขในวงเล็บท้ายหัวข้อวิชา หรือชื่อย่อของหัวข้อวิชาในแต่ละผนวก เลขตัวแรก หมายถึง ชั่วโมงสอนทางทฤษฎี และเลขหลังเครื่องหมาย/คือการสอนในทางปฏิบัติ

รายการผนวก

ผนวก ก. วิชา ๔๔๔๑.๑ การปฐมพยาบาล ๒ ๒๔ ชั่วโมง หน้า ๓ - ๔

ผนวก ข. วิชา ๔๔๔๑.๒ การรักษาพยาบาลในเรือ ๓๖ ชั่วโมง หน้า ๕ - ๖

พล.ร.ต.

ผบ.กฝร.

ผนวก ก.

ชื่อวิชา ๔๔๔๑.๑ การปฐมพยาบาล ๒

๑.๕ หน่วยกิต (๑๕ - ๘ - ๑)

ความมุ่งหมายทั่วไป เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการปฐมพยาบาล ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติหน้าที่การป้องกันความเสียหายอันจะเกิดขึ้นกับบุคคล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หัวข้อวิชาและขอบเขตของเนื้อหา

๑. กายวิภาคศาสตร์ และสรีรวิทยา(๑.๕/๑)
๒. หลักทั่วไปในการปฐมพยาบาล(๑.๕/๑)
๓. เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลขั้นต้น(๑/๑)
๔. การช็อก ลมแดด ลมร้อน ตะคริว(๑.๕/๑)
๕. การห้ามโลหิต และการพันผ้า(๑/๑)
๖. บาดแผลที่ถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก และการศัลยกรรมบาดแผล(๑/๑)
๗. อันตรายจากสัตว์มีพิษ(๑/๑)
๘. การกู้ชีพขั้นพื้นฐาน(๑/๑)
๙. ข้อเคล็ด ข้อเคลื่อน กระดูกหัก(๑/๑)
๑๐. การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ(๑/๑)
๑๑. การให้ออกซิเจน(๑/๑)
๑๒. ทัศนญาณชีพ(๑.๕/๑)
๑๓. วิธีการเกี่ยวกับการปราศจากเชื้อโรค และการดูแลรักษาเครื่องมือแพทย์(๑/๑)
๑๔. หลักการใส่ยาและการฉีดยา(๒/๑)
๑๕. อันตรายจากรังสี (๑/๑)

สรุปเวลาที่สอน

หัวข้อวิชา	จำนวนชั่วโมง		หน่วย กิต	การวัดและ การ ประเมินผล	หมายเหตุ
	บรรยาย	ปฏิบัติ			
- กายวิภาคศาสตร์ และสรีรวิทยา	๑.๕	๑			
- หลักทั่วไปในการปฐมพยาบาล	๐.๕	๐			
- เครื่องมือ/อุปกรณ์ในการปฐมพยาบาล ขั้นต้น	๑	๑			
- การช็อก ลมแดด ลมร้อน ตะคริว	๐.๕	๐			
- การห้ามโลหิต และการพันผ้า	๑	๑			
- บาดแผลที่ถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก และการศัลยกรรมบาดแผล	๑	๑			
- อันตรายจากสัตว์มีพิษ	๑	๐			
- การกู้ชีพขั้นพื้นฐาน	๑	๑			
- ข้อเคล็ด ข้อเคลื่อน กระดูกหัก	๑	๐			
- การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ	๑	๑			
- การให้ออกซิเจน	๑	๑			
- สัญญาณชีพ	๐.๕	๐			
- วิธีการเกี่ยวกับการปราศจากเชื้อโรค และ การดูแลรักษาเครื่องมือแพทย์	๑	๐			
- หลักการใช้ยาและการฉีดยา	๒	๑			
- อันตรายจากรังสี	๑	๐		- สอบ ข้อเขียน	
รวม	๑๕	๘	๑.๕		

รายชื่อแบบเรียนและเอกสารที่ใช้

๑.ตำราปฐมพยาบาล ๒ ของ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

ผู้จัดทำ

กองฝึกการช่างกลและป้องกันความเสียหาย กศร. และ กองพัฒนาและประเมินผลการฝึก กศร.

พล.ร.ต.

สบ.กศร.

ผนวก ข.

ชื่อวิชา ๔๔๔๑.๒ การรักษาพยาบาลในเรือ

๒ หน่วยกิต (๓๐ - ๕ - ๑)

ความมุ่งหมายทั่วไป เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การรักษาพยาบาล ,การดูแลผู้ป่วย ประสพภัย,การปฐมพยาบาลแบบเร่งด่วน ไปปฏิบัติหน้าที่แก้ปัญหาการพยาบาล และบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หัวข้อวิชาและขอบเขตของเนื้อหา

๑. การทบทวนการปฐมพยาบาล (๓/๒)
๒. การดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บจากอุบัติเหตุต่างๆ (๒/๐)
๓. ทิศทางและการแก้ปัญหาการพยาบาลแก่ผู้ป่วยอุบัติเหตุ (๒/๐)
๔. โรคต่างๆ (๒/๐)
๕. การติดสุรา และยาเสพติด (๒/๐)
๖. การดูแลฟันและช่องปาก (๒/๑)
๗. สูติ - นรีเวชวิทยา (๒/๐)
๘. การดูแลทางการแพทย์สำหรับผู้ป่วยประสพภัย และผลกระทบจากอุณหภูมิต่ำ (๒/๐)
๙. การจัดการเมื่อเกิดการเสียชีวิตในทะเล (๑/๐)
๑๐. การช่วยเหลือภายนอกและการส่งต่อ (๒/๐)
๑๑. การทำคลอดเบื้องต้น (๒/๐)
๑๒. การป้องกันโรค (๒/๐)
๑๓. การเก็บบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ (๒/๐)
๑๔. การใช้ยา และเครื่องมือทางการแพทย์ (๒/๑)
๑๕. การจัดหาเครื่องมือทางการแพทย์ และการดูแลรักษา/บรรเทาทุกข์ (๒/๑)

สรุปเวลาที่สอน

หัวข้อวิชา	จำนวนชั่วโมง		หน่วย กิต	การวัดและ การ ประเมินผล	หมายเหตุ
	บรรยาย	ปฏิบัติ			
- การทบทวนการปฐมพยาบาล	๑	๒			
- การดูแลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุต่างๆ	๒	-			
- ทิศทางและการแก้ปัญหาการพยาบาลแก่ผู้ป่วยอุบัติเหตุ	๒	-			
- โรคต่างๆ	๒	-			
- การติดเชื้อ และยาเสพติด	๒	-			
- การดูแลฟันและช่องปาก	๒	๑			
- สุนัข - นรีเวชวิทยา	๒	-			
- การดูแลทางการแพทย์สำหรับผู้ป่วย ประสพภัยและผลกระทบจากอุทกภัย	๒	-			
- การจัดการเมื่อเกิดการเสียชีวิตในทะเล	๑	-			
- การช่วยเหลือภายนอกและการส่งต่อ	๒	-			
- การทำคลอดเบื้องต้น	๒	-			
- การป้องกันโรค	๒	-			
- การเก็บบันทึกข้อมูลทางการแพทย์	๒	-			
- การใช้ยา และเครื่องมือทางการแพทย์	๒	๑		- สอบ ข้อเขียน	
- การจัดหาเครื่องมือทางการแพทย์ และ การดูแลรักษา/บรรยายสรุป	๒	๑		- สอบปฏิบัติ	
รวม	๓๐	๕	๒		

รายชื่อแบบเรียนและเอกสารที่ใช้

๑.ตำราการรักษาพยาบาลในเรือ ของ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

ผู้จัดทำ

กองฝึกการช่างกลและป้องกันความเสียหาย กฝร. และ กองพัฒนาและประเมินผลการฝึก กฝร.

พล.ร.ต.

สบ.กฝร.